

Na osnovu člana 21 stav 2 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list CG“, broj 77/08), Vlada Crne Gore na sjednici od.....2014. godine, donijela je

**ODLUKU
O OBJAVLJIVANJU SPORAZUMA O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU IZMEĐU
VLADE CRNE GORE I KABINETA MINISTARA UKRAJINE**

Član 1

Objavljuje se Sporazum o vazdušnom saobraćaju između Vlade Crne Gore i Kabineta Ministara Ukrajine, koji je potpisan 9. decembra 2011. godine u Podgorici, u originalu na crnogorskom, ukrajinskom i engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ove odluke, u originalu na crnogorskom jeziku, glasi:

**SPORAZUM O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
KABINETA MINISTARA UKRAJINE**

Vlada Crne Gore i Kabinet Ministara Ukrajine (u daljem tekstu: 'strane ugovornice');

Budući da su potpisnice Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu otvorene za potpisivanje u Čikagu 7. decembra 1944. godine;

U želji da zaključe Sporazum u svrhe ustanovljavanja redovnog vazdušnog prevoza između Crne Gore i Ukrajine i van njihovih teritorija;

Dogovorile su se o sljedećem:

ČLAN 1

DEFINICIJE

Za potrebe ovog Sporazuma:

a. "Nadležni organ za vazdušni saobraćaj", označava, u slučaju Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija Crne Gore i Agenciju za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore, a u slučaju Ukrajine-Ministarstvo saobraćaja i komunikacija, ili, u oba slučaja, svako lice ili organ ovlašćen da obavlja sve funkcije koje su trenutno sprovodive od strane gore navedenih vlasti;

b. "ugovoreni saobraćaj" označava redovni međunarodni vazdušni saobraćaj na preciziranoj ruti radi prevoza, putnika, prtljaga, karga i pošte, odvojeno ili u kombinacijama;

c. „Sporazum“ označava ovaj sporazum, Aneks priložen uz sporazum, i svaku izmjenu i dopunu Sporazuma ili Aneksa;

d. "Sertifikat vazdušnog operatora" je dokument koji se izdaje avio-prevozniku i kojim se potvrđuje da predmetni avio-prevoznik ima profesionalnu sposobnost i organizaciju koja omogućava sigurno izvođenje letova za vazduhoplovne aktivnosti naznačene u sertifikatu;

e. „vazdušni saobraćaj“, „međunarodni vazdušni saobraćaj“, „avio-prevoznik“, i „zaustavljanje u nekomercijalne svrhe“ imaju značenja koja su određena članom 96 Konvencije;

f. "kapacitet" vezano za vazduhoplov se odnosi na korisnu nosivost predmetnog vazduhoplova na ruti ili sekciji rute; vezano za preciziranu rutu znači kapacitet vazduhoplova, koji se koristi na predmetnoj ruti, pomnožen sa brojem letova koje je predmetni vazduhoplov obavio za određeni period na ovoj ruti ili sekciji rute;

g. „Konvencija“ označava, Konvenciju o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, otvorenu za potpisivanje u Čikagu 7. decembra 1944. godine, i ista podrazumijeva:

(i) svaku izmjenu iste koja je stupila na snagu shodno članu 94(a) Konvencije i koja je potvrđena od obje strane ugovornice; i

(ii) svaki Aneks ili svaku njegovu izmjenu i dopunu usvojenu prema članu 90 te Konvencije, ako su te izmjene i dopune na snazi za strane ugovornice;

h. „određeni prevoznik u vazdušnom saobraćaju“ označava prevoznika koji je određen ili ovlašćen u skladu sa članom 3 ovog Sporazuma;

i. "efektivna kontrola" predstavlja odnos uspostavljen pravima i obavezama koji daju mogućnost sprovođenja odlučnog uticaja vlasti na avio-prevoznika;

j. "Operativna licenca" je ovlašćenje dato avio-prevozniku od strane vazduhoplovnih vlasti strane ugovornice određujući avio-prevoznika, dajući mu dozvolu za vazdušni prevoz putnika, prtljaga, pošte i/ili karga, kako je naznačeno u Operativnoj licenci uz naplatu i/ili drugu vrstu naknade;

k. "precizirana ruta" znači svaku preciziranu rutu u Aneksu ovog Sporazuma;

l. "standard" se odnosi na sve specifikacije fizičkih karakteristika, konfiguracija, materijala, obavljanja posla, osoblja ili procedure, čija je dosledna primjena prepoznata kao neophodna za sigurnost ili regularnost međunarodnog vazdušnog saobraćaja i kojih će se strane ugovornice pridržavati u skladu sa Konvencijom; u slučaju da je usklađenost nemoguća, obavezno treba obavijestiti Međunarodnu Organizaciju Civilnog Vazduhoplovstva (u daljem tekstu: "ICAO") shodno članu 38 Konvencije;

m. "tarifa" označava cijenu koja se plaća za prevoz putnika, prtljaga i karga, i uslove pod kojima se cijene primjenjuju, uključujući cijene i usluge za posredništvo i ostale pomoćne usluge;

n. "teritorija strane ugovornice" označava teritoriju države bilo koje strane ugovornice i ima značenja pripisana joj u članu 2 Konvencije;

o. "naknade korisnika" označava naknade koje naplaćuju nadležni organi države strane ugovornice od prevoznika za korišćenje aerodroma ili njegovih objekata ili objekata za vazдушnu plovību, uključujući predmetne usluge i objekte za avion, posadu, putnike i kargo;

ČLAN 2

DAVANJE PRAVA

1. Jedna strana ugovornica daje drugoj strani ugovornici prava utvrđena ovim Sporazumom radi obavljanja redovnog međunarodnog vazdušnog prevoza na rutama preciziranim u Aneksu ovog Sporazuma.
2. Određeni avio-prevoznik svake strane ugovornice, u toku obavljanja dogovorenog saobraćaja na preciziranoj ruti, imaće sljedeća prava:
  - a. da leti bez slijetanja preko teritorije države druge strane ugovornice;
  - b. da slijeće na teritoriju države druge strane ugovornice u nekomercijalne svrhe; i
  - c. da slijeće na teritoriju države druge strane ugovornice, na aerodrome precizirane za tu rutu u Aneksu ovog Sporazuma radi ukrcavanja i/ili iskrcavanja putnika, karga i pošte, odvojeno ili u kombinacijama,
3. Odredbe stava 2 iz ovog člana ne daju pravo određenom prevozniku u vazdušnom saobraćaju jedne ili druge strane ugovornice da ukrcava putnike, prtljag i kargo, uključujući i poštu, koji se prevoze uz nadoknadu, između mjesta na teritoriji jedne ili druge strane ugovornice.
4. Ako zbog oružanog konflikta, političkih smetnji ili dešavanja, posebnih i neuobičajenih okolnosti, određeni prevoznik jedne strane ugovornice, nije u mogućnosti da obavi prevoz na svojoj redovnoj liniji, druga strana ugovornica će učiniti sve što je potrebno da olakša dalje obavljanje tog prevoza preko odgovarajućih privremenih linijskih aranžmana.

ČLAN 3

ODREĐIVANJE PREVOZNIKA I IZDAVANJE DOZVOLA

1. Svaka strana ugovornica ima pravo da odredi jednog ili više prevoznika za obavljanje ugovorenog saobraćaja na preciziranim rutama i da povuče ili

izmijeni određivanje svakog predmetnog prevoznika. Predmetno određivanje prevoznika se može obaviti pisanim putem preko diplomatskih kanala.

2. Po prijemu obavještenja o određivanju, zamjeni ili izmjeni istog, i po prijavi određenog prevoznika u formi i na način koji su propisani za operativne dozvole, druga strana ugovornica izdaje odgovarajuće dozvole pod uslovom da:
  - a. određeni prevoznik je osnovan i registrovan na teritoriji strane ugovornice koja određuje prevoznika i ima važeći sertifikat vazdušnog prevoznika i Operativnu licencu u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u državi predmetne strane ugovornice;
  - b. da se efektivna kontrola prevoznika sprovodi i održava od strane ugovornice koja određuje prevoznika; i
  - c. da je prevoznik u vlasništvu, direktno ili preko većinskog vlasništva, i/ili je efektivno kontrolisan od strane države te strane ugovornice koja određuje prevoznika ili njenih državljana.
3. Nadležni organ za vazdušni saobraćaj jedne strane ugovornice može zahtijevati od prevoznika određenog od druge strane ugovornice da ih uvjeri da posjeduje kvalifikacije za ispunjenje uslova propisanih shodno ovom zakonu i propisima koji se redovno i sa razlogom primjenjuju na letove međunarodnog vazdušnog saobraćaja od strane pomenutog nadležnog organa u skladu sa odredbama Konvencije.
4. Kada je prevoznik određen i ovlašćen u skladu sa odredbama ovog člana, može početi u bilo koje vrijeme da obavlja ugovoreni saobraćaj, pod uslovom da se prevoznik ponaša u skladu sa primjenljivim odredbama ovog Sporazuma.

ČLAN 4

POVLAČENJE DOZVOLA ZA OBAVLJANJE SAOBRAĆAJA

1. Svaka strana ugovornica ima pravo , u odnosu na prevoznika određenog od druge strane ugovornice, da povuče dozvolu za obavljanje saobraćaja, ili da obustavi korišćenje prava utvrđenih članom 2 ovog Sporazuma, ili da uvede uslove, privremeno ili stalno, za koje smatra da su potrebni za korišćenje tih prava u sljedećim slučajevima:
  - a. kada određeni prevoznik nije registrovan na teritoriji strane ugovornice koja određuje prevoznika niti ima važeći sertifikat vazdušnog operatora ni Operativnu licencu u skladu sa zakonodavstvom na snazi predmetne države strane ugovornice;
  - b. kada prevoznik nije u vlasništvu, direktno ili putem većinskog vlasništva, i nije stvarno kontrolisan od strane države one strane ugovornice koja određuje prevoznika i/ili njenih državljana;

- c. kada strana ugovornica koja određuje prevoznika ne sprovodi niti održava stvarnu kontrolu;
  - d. kada se strana ugovornica koja određuje prevoznika ne ponaša u skladu sa odredbama člana 7 ovog Sporazuma;
  - e. prevoznik se ne ponaša u skladu sa važećim zakonima države strane ugovornice koja daje predmetna prava; ili
  - f. prevoznik na drugi način ne odradi ugovoreni saobraćaj u skladu sa uslovima propisanim shodno ovom Sporazumu.
2. Osim ako nije neophodno hitno preduzimanje radnji radi sprečavanja daljeg kršenja stavova. 1d, 1e ili 1f ovog člana, prava ustanovljena ovim članom će se sprovoditi tek nakon konsultacija sa drugom stranom ugovornicom. Predmetne konsultacije će se održati najkasnije (30) dana od prijema zahtjeva od strane druge strane ugovornice, osim ako drugačije nije dogovoreno od obje strane ugovornice.

ČLAN 5

PRIMJENLJIVOST ZAKONA I PROPISA

1. Važeći zakoni i propisi države jedne strane ugovornice kojima se uređuje ulazak na njenu teritoriju, boravak i odlazak sa te teritorije vazduhoplova koji obavljaju međunarodni vazdušni saobraćaj ili vazdušni saobraćaj i navigacija tih vazduhoplova dok su na njenoj teritoriji, primjenjuju se i na vazduhoplove svakog prevoznika u vazdušnom saobraćaju koga je odredila druga strana ugovornica prilikom ulaska u, polaska sa i dok je na teritoriji te strane ugovornice.
2. Važeći zakoni i propisi države jedne strane ugovornice koji se odnose na postupke u vezi sa ulaskom, dozvolom, tranzitom, imigracionim, pasošima, carinom, valutom i zdravstvenim, karantinskim i sanitarnim mjerama, se primjenjuju na određenog prevoznika druge strane ugovornice i to od strane ili u ime njihovih posada, putnika, prtljaga karga i pošte prilikom tranzita, ulaska, odlaska ili dok su na teritoriji predmetne strane ugovornice.
3. Putnici, prtljag i kargo u direktnom tranzitu preko teritorije bilo koje strane ugovornice a koji ne napuštaju oblast aerodroma rezervisanu u te svrhe, biće podvrgnuti samo jednoj bezbjednosnoj kontroli.

ČLAN 6

PRIZNAVANJE UVJERENJA I DOZVOLA

1. Uvjerenja o plovidbenosti, uvjerenja o osposobljenosti i dozvole koje je izdala, ili priznala jedna strana ugovornica u skladu sa svojim postojećim zakonima, a čija važnost nije istekla, priznaje i druga strana ugovornica za potrebe obavljanja vazdušnog saobraćaja na rutama preciziranim Aneksom ovog Sporazuma, pod uslovom da su zahtjevi prema kojima su ta uvjerenja ili dozvole izdati ili priznati, jednaki ili veći od minimalnih standarda, koji su utvrđeni ili mogu da se utvrde u skladu s Konvencijom. Svaka strana

ugovornica zadržava pravo da odbije da prizna, radi letova iznad njene teritorije, uvjerenja o sposobnosti i dozvole date njenim državljanima ili koji su priznati kao važeći za iste od strane druge strane ugovornice ili bilo koje druge države.

2. Ako bi prava ili uslovi vezani za dozvole ili uvjerenja navedene u stavu 1 ovog člana, izdata od jedne strane ugovornice bilo kom licu ili vezano za vazduhoplov koji obavlja ugovoreni saobraćaj na preciziranim rutama, dopustila da se razlikuju od standarda utvrđenih Konvencijom, čija je ta razlika zabilježena pri Međunarodnoj organizaciji za civilno vazduhoplovstvo, nadležni organi za vazdušni saobraćaj druge strane ugovornice mogu, bez umanjavanja prava prve strane ugovornice shodno članu 10(2), zahtijevati konsultacije u skladu sa članom 15 ovog Sporazuma sa nadležnim organima za vazdušni saobraćaj te strane ugovornice kako bi se uvjerali da je ta procedura prihvatljiva za njih. Nemogućnost da se postigne zadovoljavajući sporazum stvara osnove za primjenu člana 4 ovog Sporazuma.

ČLAN 7

VAZDUHOPLOVNA SIGURNOST

1. Svaka strana ugovornica može, u svako doba, da zahtijeva konsultacije koje se odnose na standarde sigurnosti u svakoj oblasti u vezi sa posadom, vazduhoplovom ili njihovim eksploatacijom, a koju je usvojila druga strana ugovornica. Konsultacije se održavaju u roku od 30 dana od podnošenja tog zahtjeva.
2. Ako poslije konsultacija jedna strana ugovornica ustanovi da druga strana ugovornica efikasno ne održava i ne sprovodi standarde sigurnosti u bilo kojoj od ovih oblasti, koji su bar jednaki minimalnim standardima utvrđenim u to vrijeme prema Konvenciji, prva strana ugovornica obavještava drugu stranu ugovornicu o ovim nalazima i mjerama koje smatra potrebnim da bi se usaglasili sa tim minimalnim standardima, a ta druga strana ugovornica preduzima odgovarajuće korektivne mjere. Ako druga strana ugovornica ne preduzme odgovarajuće mjere u roku od 15 dana ili u dužem roku koji može da se dogovori, to će biti razlog za primjenu člana 4 ovog sporazuma.
3. Kao što je navedeno u članu 16 Konvencije, strane ugovornice su saglasne da vazduhoplov kojim lete prevoznici jedne strane ugovornice na letovima ka ili sa teritorije druge strane ugovornice, mogu biti predmet pregleda od strane ovlašćenih predstavnika nadležnog organa za vazdušni saobraćaj druge strane ugovornice (u daljem tekstu: "pregled na platformi"), pod uslovom da isti ne prouzrokuje neopravdano kašnjenje u prevozu. Bez obzira na obaveze navedene u članu 33 Konvencije, svrha predmetnog pregleda je provjera validnosti relevantne dokumentacije vazduhoplova i dozvola njenih članova posade, kao i da su oprema i stanje vazduhoplova u skladu sa standardima sigurnosti ustanovljenim u vrijeme shodno Konvenciji.
4. Ako bilo koji takav pregled na platformi ili niz pregleda na platformi prouzrokuje :

- a. ozbiljnu zabrinutost da neki vazduhoplov ili korišćenje nekog vazduhoplova nije u skladu sa minimalnim standardima utvrđenim u vrijeme prema Konvenciji, ili
- b. ozbiljnu zabrinutost da postoji nedostatak efikasnog održavanja i sprovođenja standarda bezbjednosti utvrđenih u vrijeme prema Konvenciji,

strana ugovornica koja vrši pregled može, za potrebe člana 33 Konvencije, da zaključi da zahtjevi prema kojima su uvjerenje ili dozvole za taj vazduhoplov ili posadu tog vazduhoplova izdati ili priznati, ili da zahtjevi prema kojima taj vazduhoplov saobraća nisu jednaki ili viši od minimalnih standarda utvrđenih prema Konvenciji.

5. U slučaju da predstavnik dotične kompanije ili kompanija ne dozvoli pristup za potrebe obavljanja pregleda na platformi vazduhoplova koji koristi određeni prevoznik ili prevoznici u vazdušnom saobraćaju jedne strane ugovornice u skladu sa stavom 3 ovog člana, druga strana ugovornica može slobodno da zaključi da se javlja ozbiljna zabrinutost navedena u stavu 4 ovog člana i da donese zaključke navedene u tom stavu.
6. Svaka strana ugovornica zadržava pravo da odmah obustavi ili izmijeni dozvolu za obavljanje saobraćaja prevozniku ili prevoznicima u vazdušnom saobraćaju druge strane ugovornice u slučaju da prva strana ugovornica zaključi, bilo na osnovu pregleda na platformi, niza pregleda na platformi, odbijanja pristupa radi pregleda na platformi, konsultacija ili na neki drugi način, da je neposredan postupak neophodan radi sigurnosti obavljanja saobraćaja jednog prevoznika u vazdušnom saobraćaju.
7. Svaki postupak jedne strane ugovornice vezano za određenog prevoznika druge strane ugovornice u skladu sa stavovima 2 i 6 ovog člana prestaje kada prestane da postoji osnova za preduzimanje tog postupka.

ČLAN 8

VAZDUHOPLOVNA BEZBJEDNOST

U skladu sa svojim pravima i obavezama prema međunarodnom pravu, strane ugovornice ponovo potvrđuju njihovu obavezu da štite bezbjednost civilnog vazduhoplovstva od nezakonitih radnji. Bez ograničavanja njihovih prava i obaveza prema međunarodnom pravu, strane ugovornice posebno postupaju, u skladu sa odredbama *Konvencije o krivičnim djelima i nekim drugim aktima izvršenim u vazduhoplovu*, potpisane u Tokiju 14. septembra 1963. godine, *Konvencije o suzbijanju nezakonitih otmica vazduhoplova*, potpisane u Hagu 16. decembra 1970. godine, *Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog vazduhoplovstva*, potpisane u Montrealu 23. septembra 1971. godine, i *Protokola o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv bezbjednosti međunarodnih aerodroma koji je dopuna Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog vazduhoplovstva potpisane u Montrealu 23. septembra 1971. godine*, potpisanog u Montrealu 24. februara 1988. godine i bilo kog drugog sporazuma o vazduhoplovnoj bezbjednosti koja postaje obavezujuća za obje strane ugovornice.

1. Strane ugovornice, na zahtjev, pružaju jedna drugoj svu potrebnu pomoć, radi sprječavanja nezakonitih otmica civilnih vazduhoplova i drugih nezakonitih radnji uperenih protiv sigurnosti tih vazduhoplova, njihovih putnika i posada, aerodroma i uređaja za vazdušnu plovidbu i bilo koje druge opasnosti uperene protiv bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva.
2. Strane ugovornice u međusobnim odnosima postupaju u skladu sa odredbama o vazduhoplovnoj bezbjednosti, koje je utvrdila Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva u Aneksima uz Konvenciju o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, u mjeri u kojoj se odredbe o bezbjednosti primjenjuju na strane ugovornice. Svaka strana ugovornica će zahtijevati da se, prevoznici koje je ista odredila da obavljaju ugovoreni saobraćaj na preciziranim rutama i aerodromski operatori na njenoj teritoriji, ponašaju u skladu sa predmetnim odredbama vazduhoplovne bezbjednosti.
3. Svaka strana ugovornica se slaže da od operatora vazduhoplova može da zahtijeva da poštuje odredbe o vazduhoplovnoj bezbjednosti, navedene u gore navedenom članu 3, koje druga strana ugovornica zahtijeva za ulazak na teritoriju te druge strane ugovornice. Svaka strana ugovornica obezbjeđuje da se na njenoj teritoriji efikasno primjenjuju mjere za zaštitu vazduhoplova i pregled putnika, posade i ručnog prtljaga kao i obavlja odgovarajuća provjera prtljaga, karga i zaliha vazduhoplova, prije i za vrijeme ukrcavanja ili utovara. Svaka strana ugovornica takođe je saglasna da pozitivno razmatra svaki zahtjev druge strane ugovornice za primjenu opravdanih specijalnih mjera bezbjednosti, zbog određene prijetnje.
4. U slučaju pojave incidenta ili prijetnje incidentom, nezakonite otmice civilnog vazduhoplova, ili drugih nezakonitih radnji uperenih protiv sigurnosti tih vazduhoplova, njihovih putnika i posada, aerodroma ili uređaja za vazdušnu plovidbu, strane ugovornice pomažu jedna drugoj tako što olakšavaju komunikacije i druge odgovarajuće mjere namijenjene za brzo i bezbjedno okončanje incidenta ili prijetnje incidentom.

ČLAN 9

KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

1. Određeni prevoznik u vazdušnom saobraćaju jedne strane ugovornice može da održava svoje predstavništvo na teritoriji druge strane ugovornice.
2. Određeni prevoznik jedne strane ugovornice može, u skladu sa zakonima koji su na snazi u državi druge strane ugovornice i regulišu ulazak, boravak i zaposlenje, ima pravo da dovede i održava na teritoriji druge strane ugovornice upravno, prodajno, tehničko, operativno i drugo specijalizovano osoblje za potrebe obavljanja vazdušnog saobraćaja.
3. Svaki određeni prevoznik jedne strane ugovornice će imati pravo da prodaje svoje letove na teritoriji druge strane ugovornice, direktno, ili po svom nahođenju, preko svojih agenata. Određeni prevoznik može prodavati, i svako lice je slobodno da kupi predmetna prevozna dokumenta u nacionalnoj valuti ili u slobodno konvertibilnoj valuti u skladu sa propisima valute koji su na snazi u državi druge strane ugovornice.

4. Svaka strana ugovornica daje pravo, određenom prevozniku druge strane ugovornice da prenese u svoju državu na zahtjev, a u skladu sa propisima valute koji su na snazi u državi obje strane ugovornice, višak prihoda u donosu na postignute troškove vezano za prevoz putnika, karga i pošte na ugovorenim letovima na teritoriji druge strane ugovornice.

ČLAN 10

CARINA I DRUGE DAŽBINE I TAKSE

1. Svaka strana ugovornica na bazi reciprociteta oslobađa određenog prevoznika druge strane ugovornice, u najvećoj mogućoj mjeri shodno zakonu koji je na snazi u toj državi, uvoznih i carinskih dažbina, osim dažbina koje odgovaraju obavljenom prevozu, naknada za vazduhoplov koji obavlja ugovoreni saobraćaj, kao i zalihe goriva i maziva, opremu održavanja, alata, potrošnog tehničkog materijala, rezervnih djelova uključujući motore, redovne opreme vazduhoplova, zalihe koje su na vazduhoplovu, (uključujući hranu, piće, alkoholno piće, duvan) neophodna dokumenta (štampani stok karata, tovarni listovi, sav štampani materijal koji nosi znak kompanije odštampan na istom i uobičajeni reklamni materijal koji se besplatno distribuira od strane određenog prevoznika), i ostalih stavki namijenjenih za ili koji se koriste samo vezano za obavljanje leta ili servisiranje vazduhoplova koji koristi predmetni određeni prevoznik druge strane ugovornice koji obavlja ugovoreni saobraćaj.
2. Izuzeća data ovim članom se primjenjuju na tačke naznačene u stavu 1 ovog člana koje su:
  - a. unešene na teritoriju jedne strane ugovornice ili u ime određenog prevoznika druge strane ugovornice;
  - b. zadržane u kabini aviona određenog prevoznika jedne strane ugovornice po dolasku u ili do napuštanja teritorije druge strane ugovornice;
  - c. preuzete u kabini vazduhoplova određenog prevoznika jedne strane ugovornice i namijenjene za korišćenje prilikom obavljanja ugovorenog saobraćaja;

bez obzira da li su predmetne zalihe korišćene ili potrošene u potpunosti u okviru teritorije strane ugovornice koja dozvoljava izuzeće, pod uslovom da predmetne zalihe nisu otuđene na teritoriji pomenute strane ugovornice.

3. Redovna oprema vazduhoplova, zalihe i rezervni djelovi vazduhoplova zadržani na vazduhoplovu koji koristi određeni prevoznik u vazdušnom saobraćaju jedne ili druge strane ugovornice mogu da se iskrcaju na teritoriju druge strane ugovornice samo uz saglasnost carinskih organa te strane ugovornice. U tom slučaju, predmetna oprema i zalihe će se staviti pod nadzor njenih carinskih organa do vremena dok ne napuste teritoriju te strane ugovornice ili se na drugi način potroše u skladu sa carinskim propisima države predmetne strane ugovornice.

4. Putnici, prtljag i kargo u direktnom tranzitu preko teritorije jedne od strana ugovornica koji ne napuštaju oblast aerodroma rezervisanu za te svrhe, će, osim u slučaju bezbjednosnih mjera za akte nezakonitog ometanja, kao i prevoza narkotika i psihoaktivnih supstanci, biti samo predmet pojednostavljene kontrole. Prtljag i kargo će, s obzirom da su u direktnom tranzitu, biti izuzeti od carinskih i drugih dažbina i taksi.

ČLAN 11 NAKNADE KORISNIKA

Nijedna strana ugovornica neće nametnuti niti dozvoliti da bude nametnuto, što se tiče naknada korisnika, da budu naplaćene naknade određenom prevozniku ili prevoznicima druge strane ugovornice veće od onih koje se naplaćuju njihovim određenim prevoznicima koji obavljaju slične međunarodne letove.

ČLAN 12 OBAVLJANJE UGOVORENOG SAOBRAĆAJA

1. Jednake mogućnosti će biti pružene određenim prevoznicima strana ugovornica za obavljanje ugovorenog saobraćaja na preciziranim rutama.
2. U obavljanju ugovorenog saobraćaja, određeni prevoznici svake strane ugovornice će voditi računa o interesima određenog prevoznika druge strane ugovornice kako ne bi narušavali saobraćaj koji onaj drugi pruža na svim ili dijelu preciziranih ruta.
3. Ugovoreni saobraćaj koji obavljaju određeni prevoznici strana ugovornica će odražavati zahtjeve javnosti za prevozom na preciziranim rutama i imaće kao primarni cilj punjenje po realnom faktoru punjenja kapaciteta koji zadovoljava postojeće i realno očekivane zahtjeve za prevoz putnika i karga, uključujući i poštu, koja dolazi iz ili kreće ka teritoriji strane ugovornice koja je odredila prevoznika.
4. Određeni prevoznik obje ugovorne strane podnosi red letenja za ugovoreni saobraćaj na odobrenje nadležnom organu za vazdušni saobraćaj druge strane ugovornice minimum četrdeset pet (45) dana prije predloženog datuma njegovog uvođenja. U posebnim slučajevima, predmetno vremensko ograničenje se može smanjiti shodno saglasnosti pomenutih nadležnih organa.

ČLAN 13 TARIFE

1. Tarife vezano za ugovoreni saobraćaj će biti ustanovljene na realnim nivoima poštujući sve relevantne faktore uključujući troškove leta, realni profit, karakteristike prevoza i tarife drugih prevoznika za bilo koji dio precizirane rute, i ostale komercijalne naplate koje se tiču tržišta. Predmetne tarife će biti određene u skladu sa sljedećim odredbama ovog člana.

2. Određeni prevoznik obje strane ugovornice će određivati tarife nezavisno, u skladu sa stavom 1 ovog člana. Tarife bilo kog ugovorenog leta koga obavlja određeni prevoznik shodno ovom Sporazumu se mogu zahtijevati da budu registrovane kod nadležnog organa za vazdušni saobraćaj svake strane ugovornice.
3. Nadležni organi strana ugovornica mogu zahtijevati reviziju dogovorenih tarifa iz sljedećih razloga:
  - a. prevencije nerealno niskih ili diskriminatornih tarifa ili metoda; ili
  - b. zaštite klijenata od tarifa koje su nerealno visoke ili nerealno restriktivne iz razloga bilo zloupotrebe dominantne pozicije ili dogovorene prakse između prevoznika; ili
  - c. zaštita prevoznika od tarifa koje su vještački niske zbog direktne ili indirektno vladine pomoći ili podrške.
4. Ukoliko nadležni organi za vazdušni saobraćaj bilo koje strane ugovornice vjeruju da je svaka takva tarifa nedosledna u odnosu na naznačeno u ovom članu, isti će poslati odgovarajuće obavještenje predmetnom određenom prevozniku. Istovremeno će se, od nadležnih organa za vazdušni saobraćaj druge strane ugovornice, tražiti konsultacije i isti će biti obaviješteni o razlozima nezadovoljstva. Predmetne konsultacije će se održati najkasnije trideset (30) dana nakon prijema zahtjeva.

ČLAN 14

STATISTIČKI PODACI

Nadležni organi za vazdušni saobraćaj obje strane ugovornice dostaviće na zahtjev nadležnog organa druge strane ugovornice periodični ili drugi izvještaj sa statističkim podacima shodno opravdanoj potrebi u svrhe pregleda kapaciteta obezbijedenog na preciziranim rutama od strane određenog prevoznika ili više njih strane ugovornice prvopomenute u ovom članu. Predmetni izvještaji će sadržati sve tražene informacije da bi se odredio iznos saobraćaja obavljenog od strane tih prevoznika vezano za ugovoreni saobraćaj, uključujući polaske i destinacije sa predmetnih letova.

ČLAN 15

KONSULTACIJE

Svaka strana ugovornica može u bilo koje vrijeme tražiti konsultacije sa drugom stranom ugovornicom vezano za ispunjavanje obaveza, implementaciju, tumačenje, primjenu ili izmjene predmetnog Sporazuma. Predmetne konsultacije koje mogu biti između nadležnih organa za vazdušni saobraćaj, počće u periodu od šezdeset (60) dana od datuma kada druga strana ugovornica primi pisani zahtjev, osim ako nije drugačije dogovoreno od strana ugovornica.

ČLAN 16

IZMJENE I DOPUNE

1. Ukoliko bilo koja strana ugovornica smatra da je potrebno izmijeniti bilo koju od odredbi ovog Sporazuma, ista može zahtijevati konsultacije sa drugom stranom ugovornicom. Predmetne konsultacije koje mogu biti između nadležnih organa za vazdušni saobraćaj, počće u periodu od šezdeset (60) dana od datuma kada druga strana ugovornica primi zahtjev, osim ako nije drugačije dogovoreno.
2. Sve izmjene i dopune predmetnog Sporazuma će biti u pisanoj formi obostrano dogovorene putem protokola, što čini sastavni dio ovog Sporazuma i stupa na snagu shodno članu 18 ovog Sporazuma.
3. Izmjene i dopune Aneksa predmetnog Sporazuma se mogu dogovarati između nadležnih organa vazdušnog saobraćaja strana ugovornica i iste stupaju na snagu shodno članu 18 predmetnog Sporazuma.

ČLAN 17

RJEŠAVANJE SPOROVA

Svaki spor koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma će biti riješen direktnim pregovorima između nadležnih organa vazdušnog saobraćaja obje strane ugovornice. Ukoliko pomenuti nadležni organi ne postignu dogovor, spor će biti riješen od strana ugovornica putem diplomatskih kanala, ili u skladu sa Konvencijom.

ČLAN 18

STUPANJE NA SNAGU I RASKID

1. Predmetni Sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme i stupa na snagu datumom prijema posljednjeg pisanog obavještenja strana ugovornica o kompletiranju njihovih unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu predmetnog Sporazuma.
2. Svaka strana ugovornica može u bilo koje vrijeme dostaviti pisano obavještenje drugoj strani ugovornici vezano za njenu odluku da raskine Sporazum. Pomenuto obavještenje će istovremeno biti saopšteno ICAO-u.
3. Predmetni Sporazum se raskida dvanaest (12) mjeseci nakon datuma prijema obavještenja od druge strane ugovornice, osim ako obavještenje o raskidu nije povučeno prije isteka ovog perioda.
4. U nedostatku potvrde prijema druge strane ugovornice, obavještenje će se smatrati primljenim četrnaest (14) dana nakon prijema obavještenja od strane ICAO.

5. Nakon stupanja na snagu predmetnog Sporazuma, Sporazum o vazdušnom saobraćaju između Vlade Ukrajine i Vlade Federalne Republike Jugoslavije, potpisan 26. juna 1997. godine, sa svim njegovim dodacima, aneksima i izmjenama Sporazuma, prestaje da važi vezano za odnose između Ukrajine i Crne Gore.

ČLAN 19

USKLAĐENOST SA MULTILATERALNIM SPORAZUMOM

Ukoliko dođe do stupanja na snagu međunarodnog multilateralnog sporazuma avio-transporta vezano za obje strane ugovornice, predmetni Sporazum će se smatrati izmijenjenim u skladu sa istim.

ČLAN 20

REGISTRACIJA

Predmetni Sporazum i sve njegove izmjene i dopune će biti registrovane kod Međunarodne organizacije Civilnog vazduhoplovstva.

Kao potvrda toga, dolje potpisani, budući da su propisno ovlašćeni od strane svojih Vlada, potpisuju predmetni Sporazum.

Sačinjeno u dva primjerka u Podgorici, dana 9. decembra 2011. godine na crnogorskom, ukrajinskom i engleskom jeziku, od kojih su svi tekstovi jednako autentični. U slučaju razlika u tumačenju predmetnog Sporazuma, strane ugovornice će se pozivati na engleski tekst.

Za Vladu Crne Gore

Za Kabinet Ministara Ukrajine

Mirel Radić Ljubisavljević, s.r.

Anatolij Kolisnyk, s.r.